

מסורת הש"ס

6) גיה המריטה... 7) ונימח העיר... 8) ונימח העיר... 9) ונימח העיר... 10) ונימח העיר... 11) ונימח העיר... 12) ונימח העיר... 13) ונימח העיר... 14) ונימח העיר... 15) ונימח העיר... 16) ונימח העיר... 17) ונימח העיר... 18) ונימח העיר... 19) ונימח העיר... 20) ונימח העיר...

עירקא דמריטה. שרש של מור"א: אליבא ריקנא. קודם חליטה: משתלה משיכה. נפשט עורו שהחליטה ממחמתו מאלד ואוחמו קדמח שקורין שקלפישין: דיוכני במיא. לקרע עלמתי: שב עוטיסא דפרתי. גרעניו של גלף שקורין קרפישין: טילא דליביה. כל עיקר חיבור לנו נעקר וכגון דלחיל ללוליה: לומס הנידון. בשוק הוא סמוך ללרכיבה בגליה האחרונים: באומלא. אינו לני כל כך בתנור אלא מולחו מאלד ולוליה כל דהו על הגחלים: לניקורי. ממה נשכה נחש שס ואסורה נשוס. סגנת נפשות: דלסו בדיק נפשיה. מאליו: סלחי. מחפרק ונפל חמיכות חמיכות: לא יאונה לדיק. שגדמנתי וננעמתי מלכיל: מתנני' סימני בהמה ויהו. דכתיב זאת החיה וגו': סודרס. האומח בלפרני ומגביה מן הקרקע מה שאוכל: אלבע יסירה. וז אלבע הגבוה שאחורי האלבעות: החולק רגליו. מפרס בגמי כשנעממיו על החוט נתן. שמי אלבעות מלאן ושמי מלאן וספ: עמי. בידוע שהוא דורס: ונחגבים. והו סימן טהרתם כל שיש לו ארבע רגלים וארבע כנפיים ויש לו קרוליים והם שני רגלים ארוכים נלד הארבעה והם סמוך ללוליה ממעל דרגליו לגמל ארבעה כשהוא רוצה לקפץ וכנפיו חופין את רובו והן ד' סימנים: הי"ג כל שיש לו ד' רגלים וד' כנפיים וקרוליו וכנפיו חופין הם רובו וולא גרסינן וקרסוליו וכנפיו. ונפמלא [דס] נפקא לן מקרא: (ספורח כהס. שט כהס על המים): גמי' ניבי שמי שייס יש לו למעלה אחת מנכות ואחת מנאלן וגם כסוסיס הם ניכרות אל"פ"ש שהרבה שייס יש לו. לט מורי ניבי שא"פ"ש שאין לו שייס ממש מנכן שקורין ייניכ"ש יש לו וזולטין ויכיר מקוס בליטמן וז אלל וז כסויס: בן גמל. בעודו קטן אין לו ניבי עד שגילד: ועוד שייס מו כסוי. דקאמרת בידוע שאין לה שייס ומה לנו לשייט שלה: אלא הכי קאמר כל כהמה שאין לה שייס. בידוע שמעלת גרה ואין אנו מריבין להמתין עד שגרהא אם מעלת גרה היא: וכלבד שייס. שלל יהא גמל דגמל נמי אין לו שייס ועמא. ופרטינן ללא אמרת איכא בן גמל הי"ג איכא למתם למעל אחרינא דלית ליה שייס ועמא: שאין לך דבר שמעלה גרה ועמא אלא גמל. ומכיו האמוריס כפרשה: פרט בו הוא גרסינן. ללמדך שאין לך לחוש למעלה גרה שאחת לכל שאר מעלה גרה טהורים: גמוס. חמוך ולשון משנה הוא כמו (לקמן דף כג): גוממו ענש השופי: בודק כבשרה. לקמיה מפרש היכא: חסה הטוקן. חמת ענש האליה שקוריס אנק"י יש כשר ששקוריעין אותו נקדע סימני ויש שנקדע ערב: מיה כנכל כהמה היא לסימנין. קושיא היא דהא כתיב זאת החיה כו' וכתיב סימנין כמריה: להמיר

עירקא דמריטה. פ"ה מור"א בלע"ז וזכרנו כל שעה (פסחים דף לט). פירש ג' אמרופי"ל. (ושיע מוס' סוכה יג. ד"ה מריטה): גמל ניבי אית ליה. תימה דהשמה תיקשי איכא הכי גמל יש לו שייס דהכי פריך בסוף משפן וארננת: ניבי. פירש בקונטרס שני שייס יש לו למעלה אחת מלאן ואחת מלאן עוד פירש לשון אחר ניבי שקורין ייניכ"ש בלגו וזולטין ויכיר מקוס בליטמן זה אלל זה כסויס ורלשון גראה לי כמו שקיל ניביה ושקיל טופרת דכפרק במה אשה (שבת כג). גבי כלל שהן שייס גדולות שיש לו לפנים שהוא נושך בהן וכפרק כילד הגול (נדר כג): דלפקי לניביה וסרטיה: בידוע שהיא מעלה גרה ומפרסת פרסה. וכגון שהוא מכיר בן גמל כדלמך רב חסדא: אין לך מעלה גרה וטמא אלא גמי. פירוש וזאת הכמוס עמנו שפן וארננת ושסועה: אלו הן סימני חיה כל שיש לה קרניים ושפיים. קרניים אחי לפסוקי מנהמה דמיון דיש לה קרניים חרוקות וכרסות כלקמן חס כן ללא כהמה היא אלל אחת איכא לפסוקי כמיה טמאה לכן בעינן דכפרק פרקות הסדוקות דהשמה ליכא לפסוקי לא כמיה טמאה ולא כהמה טהורה ומלכא מותר רבי דוסא אומר כל שיש לה קרניים קרני חיה אי אחת לרין לחורו על דכפרק דסבר דמיה טמאה אין לה קרניים והשמה לרין לומר הא דתמן כפרק נא סימן (נהד נא): כל שיש לו קרניים יש לו טלפים רבי דוסא היא דלילו רננן הא אמרי כי נמי אית לה קרניים אחת איכא לפסוקי דילמא מיה טמאה היא כך פ"ה הריב"ס ור"ת פירש דיש לו טלפים דקאמר לא אחיה לאורויי כמיה טהורה היא שהרי הכא לא איירי אלא כסמינן להמיר חלנה לפסוקי מנהמה טהורה ומפרש הכי כל שיש לה קרניים כמפרש בסמוך כרסות כו' וגם יש לה טלפים כעלפי מיה בידוע שהיא מיה טהורה ומלכא טהור דיש מין כסמינן שאין מלכות ביניו דיש לה קרניים כקרי מיה או יש לה טלפים כעלפי מיה לכן בעינן שני סימנין דמריהו לימנה בשוס כהמה וכי פריך והכי שור דכרסות לרבי דוסא פריך דלא בני אלל מד דלרננן לישני ליה שור לית ליה טלפים כעלפי מיה אך קלמ קשה דלמך לקמן (דף כג): גלוי ידוע כו' שהנהמה טמאה מרובה על הטהורה לפיכך מנה הכמוס כהמה שמעל דלין שוס כהמה טהורה כי חס אחתס המניין שור וכשכ ועו ואוחס לית להו לא קרניים קרני

אלו טרפות פרק שלישי חולין

נמו.

עין משפט נר מצוה

א) מ"י פ"ב מ"ג רמז וספוחי נפש הכלב א) טושי"ע י"ד סימן ט ספיק א): רמז ב מ"י פ"א מ"ג מאללת אסוחת הכלב ב ספיק עשין סב טושי"ע י"ד סימן ט ספיק א): רמז ג מ"י פ"א מ"ג ט קמט ט טושי"ע י"ד סימן ט ספיק א): רמז ד ה"ו מ"י פ"א מ"ג ט ספיק טו א) ויהלכ כ טושי"ע ט ספיק א): רמז ז ח מ"י פ"א מ"ג ט טכ טושי"ע י"ד סימן ט ספיק א): רמז ט מ"י פ"א מ"ג ט ט טושי"ע י"ד סימן ט ספיק א): רמז י ב"ל מ"ג ט ט טושי"ע י"ד סימן ט ספיק א): רמז יא מ"י פ"א מ"ג ט ט טושי"ע י"ד סימן ט ספיק א):

תורה אור הש"ס

1. כי בצל החקמה... 2. לא יאנה לדיק... 3. בלשטא... 4. מפרסת פרסה... 5. אך זה לא תאכלו... 6. ואת החיור... 7. פרסה הוא וטעם שיש טמא ורואי גרה לא יגר ויקרא י"א ג

רבינו גרשום

עירקא דמרי. טורא בלעז: משתלה משיכה. כלומר שאוחו חספתי וחייף עצמיו עד שלא בשמירי בו עור טלם: ושכ בשמירא דפרחי פרי צלף: אליבא ריקנא. שלא אכל בתולה: מתקני תליא דליבא. כלומר נעקר לבו: ולא חייב מר לקוריו כלומר שסא נשכו נחש: חרוס טמא. שקולט מאיר: החולק את רגליו טמא. כדמפרש בגמרא מתחין לו חוט של משיחה כו': ניבי אית ליה. כלומר שחרורין כסויס: והרי בן גמל דניבי נמי לית ליה. כלומר עייר שעריין לו באין לו ניבי: אלא כל בהמה שאין לה שייס לפעלה. כלומר לא אחת כל בהמה שמעלה גרה כו' אלא חיי הכי כל בהמה שאין לה שייס לפעלה אפי"ן דאני ידוע אמ מעלת גרה הוא יכול לשחטת דוראי כיון דאין שייס לפעלה בידוע דמעלת גרה: למאי נפקא מינה לבדוק בפרסות. כלומר למאי נפקא מינה (א) למאי נפקא מינה (א) מן השייסי אמאי בודק כשייה לבדוק בפרסות אמ סדוקות ורואי דטהורי היא: שפיה גמוס. כלו חתין: אם מהלך שמי יערב. כלומר מפד אחד הכשר נקלף בשתי ומעד אחד נקלף בשיר: עיר. חמוס מדברי: בכנפי העוקץ. חתף לאליה: ויש לו טלפים. כלומר דמפרסת פרסה: הא ק"ל חיה כלומר כיצד אמרת סימני חיה לא נאמרו והא ק"ל חיה בכלל בהמה לסימנין דכתיב זאת החיה אשר תאכלו מכל בהמה אשר על הארץ דחיה בכלל בהמה לסימנין:

א) נראה ל"ל לחי נפקא מינה לסימן לחי לא שייסי וחלף לרין לנכון כסויס לנכון כמסות י"י.

עירקא דמריטה. אמר רב יהודה האי מאן דאכל תלחא תקלי חלחית אליבא ריקנא מישתלה משיכה אמר ר' אבהו ברדיי הוה עובדא ואכלי חד תקלא חלחיתא ואי לא דיתבי במיא מישתלה משכאי יקימתי בעצמי והחכמה תחיה בעליה אמר רב יוסף האי מאן דאכיל שיחסי ביעי וארבעי אמגוזי ושב בוטיא דפרחי ושתי רביעיתא דרובשא בתקופת תמוז אליבא ריקנא מתעקר תליא דליביה ההוא בר מביא דאתא לבי ריש גלותא דהוה מפסק כרען בתרייתא כדקרי רב בצומת הגידין ואכשריה סבר למיכל מנייה באומצא א"ל שמואל לא חייש י"מ לניקורי א"ל מאי תקנתא נותביה בתנורא דאיהו כדק נפשיה אותביה נפל תילחי תילחי קרי שמואל יעליה דרב ילא יאונה לצדיק כל און קרי רב עליה דשמואל יכל רו לא אנס לך: מתנני' סימני בהמה וחיה נאמרו מן התורה יסימני העוף לא נאמרו אבל אמרו חכמים י"ככל עוף הדרוס טמא יכל שייש לו אצבע יתירה חופק וקורקבו נקלף טהור ר' אלעזר בר' צדוק אומר יכל עוף החולק את רגליו טמא יוכהגבים כל שיש לו ארבע רגלים וארבע כנפיים וקרצוליים וכנפיו חופין את רובו י"רבי יוסי אומר וישמו חגב י"ובדנים כל שיש לו סנפיר וקשקשת רבי יהודה אומר י"שני קשקשין וסנפיר אחד ואלו הן קשקשין י"הקבועין בו וסנפירים הפורח בהן: גמי' יתנו מפרסת פרסה וגו' כל בהמה שמעלת גרה וכללא הוא והרי גמל דמעלה גרה הוא ואין לו שייס למעלה וטמא גמל ניבי אית ליה והרי בני גמל דניבי נמי לית ליה והו שנין שפן וארנבת דמעלת גרה הן ויש להו שייס למעלה וטמאין ועוד שייס מו כתיבי באורייתא אלא הכי קאמר יכל בהמה שאין לה שייס למעלה בידוע שהיא מעלת גרה ומפרסת פרסה וטהורה וליבדוק בפרסותיה כגון שהיו פרסותיה חתוכות וכרבר חסדא דאמר רב חסדא יהיה מהלך במדבר ומצא בהמה שפרסותיה חתוכות בודק כפיה אם אין לה שייס למעלה בידוע שהיא טהורה אם לא בידוע שהיא טמאה וכלבד שיכיר גמל גמל ניבי אית ליה אלא וכלבד שיכיר בן גמל לאו אמרת איכא בן גמל איכא נמי מינא אחרינא דדמי לבן גמל לא ס"ד דתני דבי ר' ישמעאל ואת הגמל כי מעלה גרה הוא שליט בעולמו יודע שאין לך דבר מעלה גרה וטמא אלא גמל לפיכך פרט בו הכתוב הוא ואמר רב חסדא יהיה מהלך בדרך ומצא בהמה שפיה גמוס בודק בפרסותיה אם פרסותיה סדוקות בידוע שהיא טהורה אם לא בידוע שהיא טמאה וכלבד שיכיר חזיר לאו אמרת איכא חזיר איכא נמי מינא אחרינא דדמיה לחזיר לא ס"ד דתנא דבי ר' ישמעאל ואת החזיר כי מפרים פרסה הוא שליט בעולמו יודע שאין לך דבר מעלה גרה וטמא אלא חזיר לפיכך פרט בו הכתוב הוא ואמר רב חסדא יהיה מהלך במדבר ומצא בהמה שפיה גמוס ופרסותיה חתוכות בודק בבשרה אם מהלך שתי בידוע שהיא טהורה ואם לאו בידוע שהיא טמאה וכלבד שיכיר ערוך הוא אמרת איכא נמי מינא אחרינא דדמיה לערוך גמירי דליבא והיכא בודק אמר אביי ואיתיבא רב חסדא בכנפי העוקץ: סימני חיה: ת"ר יאלו הן סימני חיה ככלל בהמה היא לסימנין אמר רבי יורא להתיר

חזיר לאו אמרת איכא חזיר איכא נמי מינא אחרינא דדמיה לחזיר לא ס"ד דתנא דבי ר' ישמעאל ואת החזיר כי מפרים פרסה הוא שליט בעולמו יודע שאין לך דבר מעלה גרה וטמא אלא חזיר לפיכך פרט בו הכתוב הוא ואמר רב חסדא יהיה מהלך במדבר ומצא בהמה שפיה גמוס ופרסותיה חתוכות בודק בבשרה אם מהלך שתי בידוע שהיא טהורה ואם לאו בידוע שהיא טמאה וכלבד שיכיר ערוך הוא אמרת איכא נמי מינא אחרינא דדמיה לערוך גמירי דליבא והיכא בודק אמר אביי ואיתיבא רב חסדא בכנפי העוקץ: סימני חיה: ת"ר יאלו הן סימני חיה ככלל בהמה היא לסימנין אמר רבי יורא להתיר